

Fiiggetlen Hajduság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Hajduszoboszló, Gazdakör,
I. tized 306. szám alatt, ahová
a lapra vonatkozó összes levelek
és közlemények intézendők.

Politikai, társadalmi és közgazdasági hetilap.

Felelős szerkesztő: **BOR JÁNOS.**
Kiadótulajdonos: **BORBÉLY SAMU.**

Megjelenik minden vasárnap.
Előfizetési ára: Egy negyedévre
2 P. 50 fill. Vidéki előfizetőknek
havi 16 fill. postaköltséggel több.
Lapzárta szombaton délelőtt.

A Gellért-hegyi Nem! Nem! Soha!

Irta: Dr. Erdélyi Magyar Péter.

A lord Rothermere állásfoglalása megmozgatta a magyar közvéleményt. Olyan az ország és a magyar nemzet testéről leszaki tott magyarság élete, mint azé az utasé, aki ellévedve egy rengetegben, végre a tisztásra ér s boldog örömmel pillantja meg a távolban feltűnedező falu tornyát. Tudja, hogy merre van az élet s tudja, hogy utjának célja, a messziről hívogató templom.

Amióta az angol közvélemény figyelmé felénk fordult s amióta ennek nyomán a művelt világ ismerni akarja a magyar kérdést, azóta érezzük, hogy a magyar ügy kikerült az erdők rengetegéből, az utatlan utakról s egyenes irányban halad ismert célja felé.

Jóleső érzéssel állapíthatjuk meg, hogy nagy szószólóink tenni akarnak értünk, de hogy igazán tehesse nek s hogy munkájukat siker koronázza, ebből a célból szükségünk van arra, hogy — Kossuth szavaival élve — „felkelvén, mint egy ember“, tegyünk meg mindent, ami befelé erőt, lelkesedést, kitartást nyújt s kifelé pedig dokumentálja a világ emberiségének, hogy az egyetemes magyar nemzet élni kíván. Ezuttal a belső propaganda eszközeiről kívánunk szólni, amely míg egyrészt örök figyelmeztető, mint az utjelző tábla, vagy a Szentkereszt, más részt beszédes hirdetője annak, hogy ez a nép soha nem tud belenyugodni megcsufolatásába és ezer esztendő múlijának kigunyolásába Budapest öröksépségű természeti csodáján, a Szent Gellért-hegy oldalán, ott, ahol Szent Gellért-szobra felett egy zöld pázsitos hegyoldal beszél Budapest népéhez, a „Nem! Nem! Soha!“ felirást akarják beszédes virágokból összerakni. Az utcákról, a terekről, a Dunaparttól s az ott levő hatalmas szállodákról magyar és idegen mindig, míg másképp nem lesz, látni fogja az örök tiltakozást: Nem! Nem! Soha!

A nemes magyar vidék lelkes polgárságához szólunk e sorokban. Legyen minden községnek, minden városnak egy-egy „Nem! Nem! Soha!“-ja. Hegyoldalokon, dombok oldalán, köztereken, iskolák falán, vagy éppen templomoldalon, legyen ott mindenütt, községben, városban egy helyen a „Nem! Nem! Soha!“

Lelkesítsük magunkat is, mintahogy az imádsággal nap-nap után erősítsük lelkünket. Mert vegyük tudomásul azt, hogy a külföld minket figyel, a külföld szeme rajtunk van s ha azt venné észre, hogy mi magunk érzéketlenek vagyunk saját ügyünkkel szemben, akkor a külföld felbolygatott lelkesedése is alább hagy. Ezzel még nincs pont téve a mi munkánk után, mert a megállás, a vég, az eredmény még messze van. Ez csak egy módja annak, hogy éberek legyünk és virasz-

szunk. Ez csak egy szimbolikus, beszédes formája annak, hogy a község és az intelligencia s a felénk járó, hozzánk jövő idegen ember lássa felejtethetetlen nemzeti gyászunkat.

A temetőkre az van felírva: Ne sirj! Feltámadunk! De Magyarország nem temető, hanem Európa kulturájának mentora s Európa gazdasági életének kincseskamrája s ezért bizunk és dolgozunk, mert tudjuk, hogy: Feltámadunk!

Az erdélyi magyar katolikusok sérelme.

A magyar közvéleményt nem lepi meg, ha Romániából, időnként a legképelembb híreket hozza tudomásunkra a sajtó. Van va'ami végzettség abban, amit a román államkormányzat elkövet s ha erre lehetne alapítani a jövőbeni nagy fordulatát, úgy azt kel'ene mondanunk, hogy Románia Európa figyelő szeme előtt rohan vesztébe. Elvégre a magyar közvélemény fájdalmasan veszi tudomásul azokat a tulkapásokat és balkáni barbárságokat, amiket Románia a magyar kisebbségekkel szemben elkövet, de vajjon mit szól azokhoz az az Európa, amely mégis csak felelős azért, amit Románia javára az európai rend ellen elkövetett? Mit szól Európa jogérzéke a választási atrocitásokhoz? Mit szól az európai népek szolidaritása ahhoz, hogy Romániában szabad polgárokat bűn nélkül börtönöznek be? Mit szólnak a vallásfelekezettek s mit szól a világ katolikus cizmusa ahhoz, ha a katolikusok százezreit fosztják meg az alkotmányos jogoktól s szolgaltatják ki a velük elenséges érzülettel viseltető fajoknak. Egy vallásfelekezeten sem lehet közömbös a rajta elkövetett jogsérellem. Az erdélyi magyar katolikus társadalmon ejtett sérelem, amelyet azzal követelt el a román kormány, hogy a szenátusból kihagyta az erdélyi katolikus püspököket s helyette a bukaresti román püspöknek adott helyet, nemcsak az erdélyi magyar katolikusokon ejtett sérelem, de sérelme az egész egyetemes katolikus egyháznak. Egy pillanatig sem csodálkoznánk afelett, ha az erdélyi magyarokon ejtett ezen sérelem sorompóba állítaná a művelt világ katolikusait s azok egy emberként kelnének fel, hogy Rómán keresztül kényszerítsék Romániát az elkövetett igazságtalanság orvoslására. A római szentszékeknek örködnie kell az egyházi hatalom és tekintély csorbitatlansága felett; már pedig az erdélyi katolikus magyarság nemcsak magyarságában és hitében volt álhatalos, de Róma iránti tiszteletében és ragaszkodásában is. Az erdélyi katolikus magyarság nyelvének megőrzése mellett integráns része akar lenni az egyetemes katolikus egyháznak.

Az erdélyi magyar katolicizmust, éppen az orthodox görög keleti állam részéről a

legnagyobb veszély fenyegeti s minden feladott álláspont és hadállás katolikus vereséget jelent. Ilyen katolikus vereség volna az erdélyi magyar katolikus püspök azon jogának elkobzása, hogy mint egyházfejedelem az állam törvényhozásában részt vehessen s a törvényhozásnak ipso jure tagja legyen.

Az erdélyi magyar katolikusok veszkialtása minden katolikus lélekben visszhangra talál s ha van erő az európai katolicizmusban s ha Róma hallatja szavát, úgy az erdélyi magyar katolikusok sérelmét orvosolni kell!

Módjával a beruházásokat.

Kétségtelen tény, hogy a magyar vidéki városok nagy része, európai társaik mögött jó pár évtizeddel elmaradtak. Mindazokat a beruházásokat és berendezéseket, melyeket a modern városi élet megkíván, a nyugati városok hosszú, hosszú évtizedek alatt egyenletes erővel dolgozva csinálták meg, míg nálunk mindezeknek gondja és terhe jóformán egy generációra háramlik. Így hát nemcsak örvendetes, de szükséges is, hogy a vidéki városok fejlődni igyekeznek s mo'hón keresik az utakat és módokat, melyeken ezt megtehetik. De az is igaz viszont, hogy ebben az igyekezetben sokszor elragadtatják magukat egyes városok vezetői és nem számolva polgárságuk anyagi erejével, olyan beruházásokat is tesznek, melyek nem tartoznak éppen a legsürgősebbek közé. E sorok írója a múlt nyár nagy esőzései alkalmával közvetlenül látta, hogy egyik élénkebb dunántúli város hegyoldalra épített részeit majdnem mindennap elöntötte az áradat s az emberek önmagukat lakoltatták ki házaikból, nehogy egy hirtelen jött zápor odaszorítsa őket. Az illető városban nyoma se volt a kanalizációnak. A víz levezetéséről úgy gondoskodott, mint öregapái a törökvilág idejében, a völgyekben fekvő utcákon bűzhödten poshadta a felgyült víz, ellenben aszfalttal úgy ki volt rakva a város, hogy abból a városvegi cigányoknak is bőségesen jutott. A publikum már meg van terhelve a végletekig az aszfaltrozás költségeivel, a város csatornázásra egyelőre nem is gondolhat s így az a helyzet állott elő, hogy egy kevésbé szükséges, flancos beruházás miatt a sürgősebb és közegészségügyi szempontból is fontosabb csatornázásnak várnia kell.

Ez a helyzet nem egyedül álló. Hasonlót számtalant tudnánk felhozni. Ugyáltszik, hogy ugyanilyen megállapításokat tett a belügyminiszter is s ennél fogva rendeletet adott ki az önkormányzati testületeknek, melyben tudatja őket, hogy gazdálkodásukat helyes mederbe kívánja terelni. Miután tapasztalta, hogy egyik-másik önkormányzati szerv kényszerítő ok nélkül a békeévek arányait meghaladó módon költenek s beruházásai

Ha DEBRECENBE utazik, keresse fel

Halász Nándor ékszerész üzletét

a Debreceni Első Takarékpénztár palotájában

ahol legolcsóbban vásárolhat mindennemű arany és ezüst ékszereket!

sokszor ötletszerűek, felhívja a törvényhatóságokat, hogy közcsefivételre iránt csak akkor indítsanak tárgyalásokat, ha erre irányuló határozatukat a kormányhatóság jóváhagyta. Mert a jövőben a kormány nem hagyja jóvá azoknak a kölcsönöknek a felvételét, amelyekhez előzetesen hozzá nem járult.

Ez a rendelet nagyon helyes és időszerű. Az elmúlt évtized eseményei folytán a beruházások minden vonalon csökkentek, sőt el is maradtak. Ezt az elmaradottságot most lázas erővel igyekeznek pótolni mindenütt. Különbséget kell azonban tenni sürgős és kevésbé sürgős beruházások között. A közegészséget előmozdítókat nagyon fontosak és halaszthatatlanok, a kényelmiek várhatnak. A helügyminiszter országos szempontból nézi az ügyek menetét s igen alkalmas időben él a kormány felügyeleti jogával, amikor gátat vet azoknak a túlköltségeknek és beruházási aránytalanságoknak, amelyeknek a helyi körök nem tudnak ellenállani.

Takarékosság.

A legszebb erények egyike, erre kell most törekednie úgy az államnak a maga nagy háztartásában, mint az egyes embereknek a maguk otthonában. Az állam a maga takarékosági céljainak megvalósítására annak idején megszervezte az u. n. Takarékosági Bizottságot, mely bizottságnak feladata, hogy az egyes minisztériumok anyagi szükségleteit a takarékoság szempontjából felülbírája s ott, ahol jelentékenyebb megtakarítás érhető el, véleményes javaslatot tesz, amely javaslatokat a lehetőség határai között az egyes miniszterek acceptálni tartoznak. Nagy körültekintést igénylő munka, amelynek — ezen bizottság ezideig derekasan megfelelt. Ez természetesen nem ment és nem megy egészen simán, mert igen sokszor leküzdhetetlen akadályokkal kell e bizottságnak megbirkóznia. A pénzügyminiszter, ma is ragaszkodik e bizottság további fentartásához, mert tudva való, hogy e bizottságban az ország legtekintélyesebb közigazdászai és pénzügyi emberei foglalnak helyet, akiktől a jövőben az ország érdekében még további hasznos tevékenység várható.

Az emberi boldogulás legfőbb tényezője a takarékoság. Minden ház ajtajára arany betűkkel kellene felírni e szót: Takarékoság. Ettől függ úgy az egyén, mint az állam jóléte, mert nyilvánvaló, hogy ahol az állam polgárai gazdagok, ott az állam maga is jólétnek örvend. Hogy azonban ez elérhető legyen, szükséges elsősorban az, hogy az állam polgárai fáradhatatlanul szorgalmasak és munkások legyenek, mert egyedül a munkásság az, ami jólétet fakaszt. Az új tőkék képződését a munka hozzájárulása nélkül el sem lehet képzelni. Azonban nem elegendő ez újabb tőkéket megszerezni, ezt tudni kell meg is becsülni, mert általánosan tudott dolog, hogy könnyebb a pénzt megszerezni, mint megtartani.

Midőn Isten az első pár embert kiűzte a paradicsomból, azt mondta nekik: véres verejtékeddel keressd a te mindennapi kenyeret, az első pár ember nem gondolta azt, hogy Istennek eme büntetése az ő boldogságának veti meg alapját, mert a munka az, amely a földi életet lehetővé teszi; minden élelmünk, ruházatunk, hajékunk, legyen az palota, vagy kunyhó, mind egytől-egyig szorgalmas munkásság eredménye.

Most, amidőn Isten ismét megengedte érnünk, hogy áldott anyaföldünk a ándékat betakaríthattuk, gondos számadást kell végeznünk ez áldás mikénti felhasználásáról. Vigyázzunk, hogy kiadásaink bevételeinket túl ne haladják, mert ez már vagyunk romlásának a kezdete. Ha hiány mutatkoznék, akkor szükségteinket újból vegyük vizsgálat alá s igényeinket ehhez arányosítsuk, avagy ezen hiányt más forrásból fokozott munka által pótoljuk.

Ha pedig felesleg mutatkoznék s ezzel egyelőre nem volna más célunk, akkor leghelyesebb, ha ezen tőkét betesszük a takarékpénztárba, ahol is az mindenkor meghozza a tisztességes polgári hasznót s emellett még embertársaink javát is szolgáljuk, mert a pénzügyintézet viszont az arra rászorult és érde-

mes egyéneknek méltányos kamattal mellett kölcsönként mint közvetítő kihtelevi.

Itt rá kell mutatnunk azon az utóbbi időben eiterjedt rossz szokásra, hogy magánemberek az arra rászorulóknak uszora kamattal mellett kölcsönöznek kisebb mértékben pénzeket, nagyobb mértékben terményeket. Ezen szokás mindenképen helytelen és embertelen. Helytelen, mert a kölcsönt adó a legértékesebb esetben tudja helyesen megítélni a kölcsönvevő anyagi helyzetét és személyi megbízhatóságát s igen sok esetben nemcsak a kamatot nem kapja meg, de maga a tőke is odavész. Helytelen továbbá azért is, mert az ilyen zugkölcsönzések folytán maga az államkincstár is károsodik a le nem rótt bélyegilletékek és az elmaradt jövedelmi adók miatt. Embertelen pedig azért, mert a szedett 20—30%-os uszora kamattal embertársának romlását idézi elő.

Jól tudjuk, hogy mi történt a jó békében takarékpénztárba helyezett betétekkel, hogy igen sokan keserű érzéssel gondolnak megtakarított fillérjeikre. Ennek megítélésénél azonban mindig arra kell gondolnunk, hogy ilyen világkatasztrófa, ilyen világégés az emberi kor történelmében még nem fordult elő. Az ember milliókon tul az abban résztvevő államok is belepusztultak s mindennek dacára úgy az állam, mint az államot fenntartó polgárok igyekeznek a romokat eltakarítani s azokon új életet kezdeni. Az egészséges társadalmi rend a csapást igyekszik helyre hozni. A japáni földrengés pár évvel ezelőtt városokat döntött romba s ma már új város épült a régi helyén. Pár hónappal ezelőtt az északamerikai egyesült államokban a Mississippin folyó szennyes árja akkora területet öntött el, mint a békebeli nagy Magyarország s mégsem mondják azt, hogy most már nem rendezem be újból gazdaságomat.

Avagy, ha valakinek leég a háza, nem mondhatja, hogy most már nem építem fel újra, hanem a romok eltakarítása után azon lesz, hogy a régi háza helyett új hájékat építsen magának, amely tűzbiztonság szempontjából megfelelőbb lesz az előbbinél.

Egy ilyen nagy világégés volt a négy és fél évig tartó világháború is, amely az értékeknek oly mennyiségét pusztította el, hogy az arra hivatottak még most is dolgoznak ennek összeállításán s csak pár év múlva leszünk abban a helyzetben, hogy megtudhatjuk a végső szomorú eredményt.

(Folyt. köv.)

Zakar János.

Presbiteri gyűlés.

A hajduszoszlói ref. presbiterium Demjén Ferenc lelkész és dr. Malatinszky József főgondnok elnöklété alatt július 31-én népes gyűlést tartott. A világ presbiteri szövetség szept. havi budapesti nagy gyűlésére presbiterium a lelkészeken kívül képviselőül dr. Malatinszky József főgondnokot és Hercegh Bálint presbiterit küldötte ki. Önkéntes jelentkezéseket szívesen vesz az elnökség. A belmissziói jelentés tudomásul vétele után az egyház múlt évi zárszámadásának megvizsgálásáról szóló gazdasági bizottsági jelentés került tárgyalás alá. E szerint az egyház bevétele az 1926 évben 1,178,399,258 korona, kiadása 1,085,620,340 korona, kés; pénzmaradványa 92,778,918 korona volt papírban. Buza maradvány semmi. Öss. vagyon papírban 19,749,517,513 K, adósság 120 millió 045,000 K. Presbiterium a bemutatott számadásokat egyhangúlag jóváhagyja, gondnokot a számadási kötelezettség alul elismerésének kifejezése mellett a szokott övéssal felmenti, a zárszámadást az egyházmegyei számvizsgáló bizottsághoz felterjeszti.

Az alapítványi zárszámadásokról szóló gazdasági bizottsági jelentés szerint betét és hadikölcsön 44,749,013 K összeg találtatott. Bizottság az alapítványi számadásokat rendben találta miert az a presbiterium jóváhagyta, gondnoknak a felmentést a szokásos záradék mellett megadta s azt az egyházmegyei számvizsgáló bizottsághoz felterjeszti. Presbiterium a régi kegyes alapítóknak azon alapítványait, amelyek a pénz elértéktelenedése folytán egy pengőn alul vannak, kegyeletből egy pengőre kiegészíti; több alapot megszüntet s azokat a szegény alaphoz csatolja és kimondja, hogy új alapítványul 50

pengőn aluli összeget nem fogad el, mert sok reá a költség. Adományul azonban bármily összeget szívesen vesz.

Majd az egyházkerületi tanár- és tanítóképviseletre adta le szavazatát a presbiterium a kerületi elnökség ajánlata alapján.

Az iskolaszék javaslatait Bélyeky Lajos lelkész ismertette. Császay Gábor nyugdíjba vonuló tanító bucsulevelét, kiváló szolgálatának és érdemeinek elismerése mellett, valamint Bösörményiné Simkovich Ida tanítónő ideiglenes nyugdíjba helyezését tudomásul vette presbiterium.

Az évről elemi iskolai közvizsgákról, a konfirmációi oktatásról és a községi tanyai, valamint az állami polg. isk. fiu- és leányiskola hitanvizsgáiról, továbbá a Nagy Sándor alapítványi ösztöndíjak odaítéléséről, valamint ez alap tanyai épületeinek legközelebb történeti kijavításáról szóló jelentéseket tudomásul vették. Nagy megnyugvást keltett presbiterium előtt az a körülmény, hogy az iskolák szellemi színvonala folyton erősödik, ami nemcsak az ismeretek szerzésénél, hanem a torna- és énekesversenyekben való részvételnél és előhaladásnál szembetűnőleg mutatkozik. A jövő tanévre a beiratkozási díj 120 fillérben, értesítőkönyvecské díja 30 fillérben állapított meg. Az énektanítás fejlesztésére egy újabb harmónium szereztek be. A beszédek beiratkozási díjak 50 százaléka felett tanítótestület rendelkezik. Az iskolai gyűlések megszűnven, a közjótékonyági és közjótéti adományokat ez 50 százalékból fogja tantesület fedezni.

Gazdasági bizottság javaslati alapján a nyári javítási munkálatok kömives munkái 350, a festő munkák 700 pengő vállalati díjért adattak ki. Ürszékek tisztítása elrendeltetett. Minthogy azonban a helybeli hatóság megbízott felette drága ajánlatot tett, elnökség a szükséges intézkedések megtételére és idegen munkások igénybevételére felhatalmazást nyert.

Örömmel és hálás köszönettel vette tudomásul presbiterium, hogy a köteles tanyai iskolának a kultuszminisztérium egy 130 kötetes népkönyvtár, a központi iskolának pedig egy 25 millió értékű vetítő filmgépet adományozott. A filmelőadások az iskola emeleti dísztermében fognak megtartani, ahova 182 pengő költséggel egy villanyos szelídvetőt állít be presbiterium. A többi költséget a város 8 millió adománya fedezi.

Szabó Gyula segédlelkész részére a megvont konventi segély fejében presbiterium havi 40 pengőt szavazott meg, egyházmegyéhez azonban felterjesztést intéz a segély visszaállítására iránt.

Különböző adományok megszavazása után kimondotta presbiterium, hogy a Szabó Gyula-féle iskolánál lakásul használt egyik tanterem szept. 1-re kiürítendő. Demjén Ferenc lelkészelnök elhagyván az üléstermet, dr. Malatinszky József főgondnok vette át az elnöklést. Iskolaszék javaslati a Somogyi Mária és Domokos Sándor kölcsönös áthelyezése elfogadtatott. Bösörményi Ferencné tanítónő jövő tanévi helyettesítésével Demjén Erzsébet okl. tanítónő bizatott meg. Ezzel a gyűlés véget ért.

Intézeti

fehérművek

Paplanok, Matracok, Takarók

a legszolidabb
kivitelben és áron

Kardos László

vászon- és kelegye-üzletében
szerezhetők be.

Debrecen, Rössuth-utca 9.

Alapítási év: 1831.

— Kerekes Károly örökösei a Vasutca 312. házszám alatt s a Körner Béla Örökös lakóház mellett levő 1278 négy-szögöl területen fekvő lakóház és belsőseget eladják Értekezni lehet az örökösökkel.

PITYMÁ

Lord Roth...
S ahol...
Kiket a b...
Lelkes...

Tizmillió...
Nagy...
S ugyan...
Eljen...

Már azt hit...
Ugy leg...
Töled hall...
Győzel...

H I E I

— A ré...
dél előtt Bélyeky...
— A Kasz...
Bélyeky Lajos...
tartott. Kasz...
dásáról folyt a...

— A Pus...
kossági Taná...
elnöklété al...
felügyelő fel...
hogy a közbirt...
sem feltűzeln...
Debreceni mé...
közirtokossá...
a régi rendsz...
korcsma ialm...
tartja, annak...
delte. Több ga...
ezután.

— Három...
jegyet adak...
vasárnap Töb...
tott hozzá a...
fürdő előtti...
szerűbb hék...
fürdőt. Pan...
fürdőmester...
kabinhaszná...
Ezt nyomban...

— Ideigle...
szitelt a váro...
fürdő haszná...
nyomdai uton...

— A hajó...
vezető orvos...
csemővédelem...
helybeli orvos...
csecsemővéd...
— Dr. Ra...
hivatalos áll...
foglalta.

— BÉRA...
hánytösdjé...
szabó-üzlet...
ELE

— Feltű...
egyház főg...
rodott, vagy...
mesterek, keres...
nagyságos hiva...
35 év előtt, a...
ifju kor" birt...
akkori gimnáz...
iskolában elő...
Ujpestre ker...
igazgató s nagy...
nyira, hogy a...
megválasztott...
volt nagy egy...
Szép méltóság...
mi is szivből...

— A leg...
galmi adóján...
4-én a minisz...
a forgalmi ad...
termékek, főle...
tojás. A hus...
hidon kell ez...
— A 65-ik...
nyugdíjasok...
árvek nyugdí...
tól, amelyekkel...
eddig terhelve...

— A ma...
és szekér fel...
nek állapota...
ban van és rem...
gyu'nak.

— **Jövő évben két tanítói gyógyház épül a gázos hőforrás mellett.** Dobó Sándor, az orsz. ref. tanítóegyesület elnöke a balatonalmádi-i ORTE gyűlésen bejelentette, hogy a ref. tanítók gyógyházát az egyesület, mihelyt Szoboszlón a gyógyfürdői építkezések megkezdődnek, feépíti. Minthogy már a szabadgyógyfürdő készen áll, ez az időpont a jövő évben esedékes lesz.

— **A hajduszoboszlói állami polg. fiu- és leányiskola 1926-1927. tanévi értesítőjét most bocsátotta közre az iskola kiváló igazgatója: Szécsy Miklós szakfelügyelő.** Az igazgatói jelentés örvendetesen állapítja meg a 3751 négyzetöltnyi iskolai terület vassodronyszöveffel történt körülkerítését, ellenben sajnálattal hozza köz tudomásra az épületben, tantermekben, fűtőkészülékekben mutatkozó hiányokat, melyeket sürgősen kell helyrehozni. Az iskolai egy évi történelmének ismertetése után a tanári kar és a tanuló-ifjúság statisztikája következett. Az iskolában 12 rendes tanár és 3 hitoktató-lelkész működött. A fiúiskolai tanulói létszám a beiratkozás idején 137, a leányiskoláé 88 volt. Jeles eredménnyel végzett 9 fiu- és 12 leánynövendék. Végül a jövő tanévre szóló tudnivalókat közli az értesítő.

— **Állandó, sűrű, nehéz porfelhő borítja hetek óta Szoboszló város legfőbb közlekedési vonalát, ami fürdővárosi jelentőségünket és jellegünket mélyen alászállítja.** E helyen is felhívjuk polgármesterünk, városi tanácsunk és képviselőtestületünk figyelmét erre a körülményre. A mai helyzet teljesen tűrhetetlen. Ha másként nem lehetne, a fürdő járdáitól kezdve a városi utcákig, legalább két loctalogó géppel sürgős beállítása vált szükségessé. Kérjük az illetékesek azonnali intézkedését. Szilfakaljai, piacutcai, vasututcai lakosok.

— **Letartóztatták a mikepércsi főjegyzőt.** Tökés Vince mikepércsi főjegyzőt dr. Preineszberger debreceni törvényszéki vizsgálóbíró hivatali visszaélések, sikkasztások és okirathamisítás miatt letartóztatta 300 millióra rug az elszikkasztott összeg. A vizsgálat folyik.

— **Vakmerő rablás. Öngyilkosság.** Hajduszoboszlón, augusztus 2-ikéről 3-ikára virradó éjszakán, éjfél után Varga Károly kiscgazda, V. tized 134. sz. a'atti lakos házába három bekormozott arcu rabló betört. Varga Károly nem volt otthon, csak Lidia nevű 21 éves leánya, akit összekötöztek és arra kény szerítették, hogy annak a pénznek a rejték helyét, melyet édesatyja a jó eladásból kapott, mondja meg. A halálra ijedt leány halálos féltelmében ezt meg is tette. Ekkor a felismerhetetlen arcu rablók magukhoz vették a gazda 400-500 pengőt kitevő pénzkészletét és fiának, aki szintén nem volt otthon, egy öltő új ruháját, kerekét oldották. A magára maradt, összekötözött leány atól tartván, hogy a rablók visszajönnek, csak reggel 6 óra tájban mert magáról hangos kiabálással életjelt adni. Az összegyűlt szomszédok oldották fel kötelekeiből. A csendőrség a nyomozatot azonnal bevezetvén, kiderült, hogy a rablást csak olyan egyének követelték el, akik a helyzettel és a családi körülményekkel teljesen ismerősök voltak. Meg van az alapos remény ahhoz, hogy a betöréses rablás elkövetői rövid idő alatt hurokra kerülnek. — Varga Lidia a kiállott izgalma hatása alatt pénteken délután öngyilkos lett. Felakasztotta magát. Öngyilkossága város-szerre nagy megdöbbenést keltett. Temetése vasárnap délután lesz. A vakmerő beérésnek ő lett az áldozata.

— **Elmebeteg gyujtogató.** Kabán Kiss P. Gyula 38 éves elmebeteg földműves a napokban felgyujtotta az édesapja: Kiss P. Károly istállóját. Bevitték a kir. ügyészség fogházába. A vizsgálóbíró intézkedésére elme állapotát megvizsgálják.

— **Eladó ház.** Egy háromszobás modern lakás eladó. Értekezni lehet Horthy-utca III. t. 184. sz. alatt: Horogh János építőmesterrel.

— **Agyvértóadás, szivszorongás, nehéz légzés, félelemérzés, idegesség, migrén, lehangoltság, álmatlanság a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által rövidesen megszüntethetők.** Tudományos megalapítások megerősítik, hogy a Ferenc József víz a makacs székszorulás mindenféle jelenségeinél a legjobb szolgálatot teszi. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— **A MÁV. 50%-os menetdíjkedvezménye.** A hatalmasnak ígérkező Szent István-napi ünnepek vidéki megtekintőinek a M. V. és a hajózási társaságok 50 százalékos menetdíjkedvezményt biztosítanak. Ezen alkalommal lapunk Budapestre utazó olvasói figyelmébe ajánljuk az 1850 évben alapított és legjobb szövegeiről világszerre közismert Sem-er-céget, (Budapest, IV., Bécsi-utca 7. szám) ahol az eredeti angol férfi és női legkiválóbb minőségű szövetkülönlegességekből való vásárlás tartósságuknál fogva hosszú időre mentesít a ruházatkodás gondjaitól. A cég maradékosztályán a nagy forgalom folytán mindenmértű maradékok állanak rendelkezésére, melyekből való vétel a már forgalommá vált Semler-minőség megismerését, alkalmi áron teszi lehetővé. A vidékről felutazó vásárló közönségnek a cég soronkivüli figyelmes kiszolgálást biztosít.

— **Anyakönyvi hírek.** Eljegyzések: Soós Emil Ede—B. Nagy Gizella, Domokos Imre—Szegedi Emma, Pető Miklós—Horvát Margit, Kircsi Lajos—Dede Erzsébet, Csombordi Mihály—Borbély Margit, Szűcs Sándor—Katonai Julianna, Szabó Mihály—Bíró Róza. Házasságot kötöttek: Juhász Lajos—Takács Mária, Barbócz János—Nagy Julianna, Reininger József—Farkas Lidia. Halottak: Slezák Kálmán 2 éves, Molnár József 14 napos, Kun Róza 7 hónapos D. Szabó Sándor 4 hónapos, Szűcs Margit 11 éves, Erdős Károly 5 hetes, Kovács József 1 éves, öz. Kiss Imréné Tóth Zsuzsanna 85 éves, Bo'dzsár László 4 hónapos, V. Kiss Margit 2 éves, Szegő Gyula 79 éves, Vértési István 7 napos, Lajter Erzsébet 15 hónapos, Juhász Imre 8 hónapos, Káta Gyula 12 hónapos, Imre Mihály 81 éves, öz. Császi Jánosné Erdős Kára 84 éves, Császi Károly utónevét nem kapott leánya 2 napos, Császi János 74 éves, öz. Szénási Mátyásné Balla Zsuzsanna 83 éves, Képiró István 11 hónapos, Képiró Mária 11 hónapos. Született: 12 fiu, 12 leány.

A közönség köréből.

A következő sorokat vettük:

I.

Átjárót a polgári iskola mellett.

Az a nagyarányu rendezkedési láz, amely a „fürdő” során a „portenger” eltüntetésének kivételével a gyalogjárók és egyik-másik utca terére is átcsapott, végre-valahára, egyik-másik helyen bizony sok célszerűtlenséget, jobban mondva erélytelenséget tanusít. Arról van szó t. i., hogy a polgári iskola környékét végre — az „öszirózsás” idők és megszállások szomorú emlékeit eltüntetve — nagy örömmünkre rendezték, felkerítették s így régi, de még parkirozásra szoruló kertjeiben ujult erővel folyhat az üdítő testnevelő munka.

De még a felkerítés stádiumában szóvalattuk nem egyszer, hogy két nagyforgalmu utcát egymástól, sőt a baromfi-piacról a közlekedés szempontjából nem lehet elzárni, bármint is legyen beleszólása a dologba a polgári iskola érdemes igazgatóságának.

Köztudomásu dolog, hogy ilyen kérdés megoldásánál a jogos követelmények kritériumai teljes egészében fentforognak, annyival is inkább, mivel nem is magántulajdonról van szó. Mert még — amint városi példák is bizonyítják — magántulajdonon keresztül is jogosan átjáró-gyalogjárót kell nyitni, ha azt a közlekedés könnyebbége megköveteli.

Akkor tehát, amidőn a régebbi állapotra is hívkozunk, hogy t. i. mindig megvolt az átjárás a polgári iskolán keresztül s mostan egy praktikusabb megoldást kívánunk olyan formán, hogy az elzárt Kürthy-féle telek is megszabaduljon a béklyótól s így a telek kerítése mentén legyen az átjáró-gyalogjáró, csupán csak célszerűtlenségnek s a helyzet kellő nem ismerésének kell minősítenünk azt a halogatást, amely ennek a kérdésnek éppen a közmegelegedésére szolgáló elintézésben nyerne végeleges megoldást.

Nem tudjuk, hogy a polgári iskola érdemes igazgatósága milyen címen disponálhat ez átjáró felett, de annyit sejtünk, hogy a város vezetőségének annál is inkább teljes beleszólása van ebbe a gyalogjáró-megoldásba, mivel — tudomásunk szerint — az állam csak a tanszemélyzet és tanrend, valamint az épület használata fölött rendelkezhet önállóan, már csak azért is, mivel a telket a város engedte át az iskola céljaira s ezt bizonyítja a város anyagi kezelése is.

Bármint álljon is a dolog, tény az, hogy a nagyközönség jogos előnyt szolgáló követelése párosulva egy magántulajdon érdekével, föltétlenül megér annyit, hogy ne egyoldalulag, hanem, ha kell, hát a képviselőtestület határozata alapján, a törvényben biztosított jogokon keresztül is érvényt nyerjen.

Tisztelettel:

Egy városi képviselő.

II.

Hogy drágítják a pékek a kenyér árát.

A helybeli pékmesterek nem akarják azt észrevenni, hogy a buza ára tetemesen lejjebb szállott és nekik is mérsékelni kell a szegényember egyik legfontosabb táplálékának: a kenyérnek az árát. Bátor leszek tehát ő kegyelmességüket megkérdve, hogy miért árulják ők még mindég 48 fillérért a kenyérnek kiőját. Hiszen én, e sorok írója igen jól emlékszem arra, hogy amikor a buza ára 600 ezer, vagyis a mai ár szerint 48 pengő állott métermázsánként, akkor is a mai ár szerint 48 fillérért mérték a kenyérnek kiőját. Most pedig hol vagyunk ezekhez a túl magas árakhoz? Ma lehet venni buzából bármennyi kvantumot 27 pengő 20 fillérért, tehát a régi árak majdnem a feléért. Ezek szerint tehát, ha csak egy csepp jóézés lenne pékmester uraméknak, már régen lejjebb szállították volna a szegényember legszükségesebb betevő falatjának, a kenyérnek az árát és nem várnák azt, hogy majd a hatóság térítse őket egy kis jobb belátásra. Azt hiszem tehát, hogy ezek megvilágítása után egy kicsit redukálni fogják áraikat és még mindig jól fognak a tisztelt urak kijönni. Addig cslekedjenek tehát, amíg nem késő, mert régi példabeszéd az, hogy addig jár a korszó a kutra, míg egyszer csak eltörik.

Egy szegény iparos.

— Elkészült az új Carmen-film.

Dolores Del Rio, akinek az amerikai közönség a szépség királynője címet adta, a What Price Glory (A nagy szüret) című hatalmas Fox-filmben aratott óriási sikere után, Raoul Walsh második mesterművében, a Carmenben is a női főszerepet játsza. A szenális amerikai rendezőnek ez a legújabb alkotása a szezon egyik legnagyobb film eseményének ígérkezik.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDŐ ANYAGA

Eternit

PALA

CSAK AZ „Eternit” VEDSZÓVAL JELELT LAP VALÓDI. ETERNIT-MŰVEK HÁTSZÉKÉK LAJOS BUDAPEST-ANDRÁSEVY 31. UTÁN-NYERGES-ÚJFALU

Elárusítóhely:

Weisz Ernő Utóda fa- és építészanyag-kereskedés Hajduszoboszló.

Áldás a háznál

az egész világon szabadalmazott

Autó-Siphon

ü v e g!

Ne késsen ön sem azt saját érdekében mielőbb beszerezni, mert **egy perc alatt** háznál, tanyán mindenkor friss és kifogástalan minőségű **szikvizet készíthet!**

Mindenki kedves alkalmi ajándék!

Böven egy liter szikviz 16 fillérbe kerül.

Egy háznál se hiányozzon!

Hygienikus! Könnyen kezelhető! Egyszerű látásra bárki készíthet szódavizet! Rendkívül gazdaságos és nem kell többé idegen kézen forgó üvegeket használni, ami egészségi szempontból — különösen járvány idején — nagyon fontos.

Érdeklődőknek készséggel szolgál felvilágosítással az egyedárusító:

Faller János

„Justitia” gyógyszerháza — Rákóczi-ut.

IRODALOM.

Petri Pál kultuszállamtitkár szenzációs nyilatkozata a Színházi Életben. A Színházi Élet, Incze Sándor népszerű lapja új számában Petri Pál államtitkár nyilatkozik a magyar színpad minden égető kérdéséről. Azonfelül Karinthy Frigyes cikke Fedák Sáriról. Krudy Gyula bucsuztatja a szigeti lövönatot. A ligeti Színházi Élet. Salamon Béla regénye. Strandszépségve. seny. Anyakönyvvezető. Darabmelléklet: Bohózat egy párisi szállodában. Nagy alakú kotta. Egyes szám ára 80 fillér, negyedévi előfizetési díj 8— pengő. Kiadóhivatal: Budapest, VII., Erzsébet-körút 29. sz.

Hirdetések lapunk részére feladhatók: BIELICZKY BÉLA főtéri dohányárudájában is!

Hölgyek figyelmébe!

Orvosi (klinikai) haskötőt női bajok, gyomor-sülyedés, vándorvese ellen, csipőfűzöt, soványító gummifűzöt, terhességi fűzöt, mell-tartót, gyomorszorító mell-tartót, szoptató mell-tartót, harisnyatartót és egyéb toilette cikkeket is készít:

Juhász Lajosné.

Árúcsarnok 20. Villanyszerelési üzlet. Lakás: Művész-utca 31. szám alatt, a Baptista imaház mellett.

Ne mulassa el hívatatomat megtekinteni.

Jó családból való legalább 2 középiskolát végzett fiú fizetéssel Körner Béla Örökösei nyomdájába **nyomdász-tanulónak felvétetik!**

Ha Debrecenbe utazik ne mulassa el selyemszükségletét

Zoldán Izsák

selyem nagykereskedőnél Piac-utca 19. sz. az udvarban

beszerezni, ahol detailvevők is a nagybani árban lesznek kiszolgálva. Crepe de Chine selymek már 6 P-ért kaphatók.

Rádiósok!

Mindenmű alkatrészek, száraz anódok a legolcsóbb budapesti napiáron!

Villamossági cikkekben, csillárokból nagy választék.

Szerelőknek kedvezmény!

SIMON JENŐ

villamossági és rádiókereskedés Debrecen, József kir. herceg-utca 3.

Csak „Gólya” védjegyű cipőt vegyen!

A legjobb magyar gyártmány!

Olesó!

Könnyű! Tartós!

Minden pár cipőért felelősséget vállalok!

Egyedárusító:

Geller Sándor

divatárkereskedő.

Fürdődresz, fürdőcipő, fürdősapka és mindenféle rőfösáru szolid kiszolgálás mellett olcsó árban kapható.

FOGMÜTEREM BUDAPESTRŐLI

Váry János

áll. vizsgázott fogász.

Található Hajduszoboszlón hetenként kétszer: szerdán és szombaton I. tized 286. szám alatt (Posta-utca). Többi napokon Debrecenben, Darabos-utca 18. szám alatt. Mérsékelt díjszabás. Felvilágosítás díjtalan.

The Champion kerékpárokat

A világhírű eredeti angol havi 20-30 pengős részletre. Kerékpáralkatrészeket nagybani gyári árban. A jegyzék 500 képpel ingyen. Külső gummi 6-80, belső 2-10-től feljebb. LÁNG JAKAB és FIA kerékpár- és gumminagykereskedők, Budapest, VIII. ker., József-körút 41. szám.

Hirdessen a Független Hajduságban

A hajduszoboszlóiak találkozóhelye
BUDAPEST legelsőrendű, modern családi szállója az
István király szálloda
VI., PODMANICZRY-UTCA 8. SZ.
Mérsékelt árak, modern berendezés, központi fűtés, melegvízszolgáltatás, lift.
A NYUGATI-PÁLYAUDVAR MELLETT.
Elsőrendű konyha.

A címre tessék ügyelni! Telefonszám: 17.

A háztulajdonos urak figyelmébe!

Mielőtt házán bármily egyszerű, vagy disz-bádogos munkát készíttetne, ne mulassa el

Pengász Ágoston

épület- és diszmű-bádogostól (I. tized Horthy Miklós-ut 6., volt Emke-kávéház) árajánlatot kérni, mert így sok pénzt takarít meg!

Elvállalok minden e szakmába vágó bádogos munkát, ugymint egyszerű és disz bádogfedéseket, tető-csatornázást minden kivitelben, a legmodernebb vízgyűjtő üstöt, csúcs és tető végződéseket, továbbá tetőjavításokat és azok festését a legmérsékeltbb árban. Üzletemben fürdőkádak legjutányosabban szerezhetők be. Általam készített munkákért 5% évi jótállás! Köztisztviselők és alkalmazottaknak 5% árengedmény. Szíves megkeresést kér, tisztelettel:

Pengász Ágoston
épület- és diszmű-bádogos mester.

Befőzéshez

s ü v e g-, kristály- és kockacukor a legolcsóbb árban, valamint „DEVALLUS” legnemesebb fajú és legzamatosabb ízű kiváló finom kávék keveréke úgy csomagolva, mint kimérve, bármily mennyiségben kapható:

Körner Béla Örökösei üzletében!

Dienes József

v. községi főjegyző Országos Földbirtokrendező Biróság által engedélyezett

ingatlanforgalmi, kereskedelmi és biztosítási irodája DEBRECÉN, Fűvészkert-u. 16.

Foglalkozik ingatlanok adásvétele, parcellázás, lakás- és földbirtok, pénzkölcsön, kereskedelmi és mindenféle biztosítási ügyletekkel a legelőnyösebb feltételek mellett.

TURUL-MOZGÓ

Ma, vasárnap, augusztus 7-én, délután 6 és este 8 órakor:

MOSZKVA 1910.

Történet a cári Oroszországból 7 felvonásban. Főszerepekben: Marcella Albani és Wladimir Gaidarow.

Magyar Híradó

Eredeti felvételek az ország nevezetesebb eseményeiről 1 felvonásban.